

Inspraakbundel

Zienswijzen op ontwerpinstemmingsbesluit 'WINNINGSPLAN ANDIJK'

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Inspraakpunt Opslag- en Winningsplannen
Postbus 142
2270 AC Voorburg
<http://www.nlog.nl/opslag-en-winningsplannen-ter-inzage>

INHOUDSOPGAVE

Woord vooraf	3
Kennisgeving.....	5

MONDELINGE, SCHRIFTELIJKE EN DIGITALE REACTIES EN ZIENSWIJZEN:

Opzoektabel mondelinge, schriftelijke en digitale reacties	8
Zienswijzen 0001 tot en met 0005	9

Woord vooraf

Van donderdag 28 januari 2021 tot en met woensdag 10 maart 2021 lagen de ontwerpinstemmingsbesluiten voor het project 'Winningsplan Andijk' ter inzage. Eenieder kon naar aanleiding van de ontwerpinstemmingsbesluiten een zienswijze inbrengen. Overheden konden een zienswijze in de vorm van een reactie geven.

Winningsplan Andijk

Het winningsplan Andijk beschrijft de winning van aardwarmte vanaf de winningslocatie aan de Nieuwe Dijk in Andijk door ECW. Deze warmte wordt gebruikt door een aantal aanliggende glastuinbouwbedrijven. De warmte wordt gewonnen uit geproduceerd formatiewater door middel van de aardwarmteputten ADK-GT-01, ADK-GT-02, ADK-GT-03 en ADK-GT-04 die reeds in 2017 en 2018 zijn geboord. Sinds 2019 is het aardwarmtesysteem in bedrijf. Met het gerealiseerde doublet voorziet ECW in de warmtevraag van de kassen bij Andijk. De verwachting is voor een termijn van ten minste 35 jaar aardwarmte te kunnen winnen.

Voorgeschiedenis van de huidige situatie

In Nederland is er een twintigtal aardwarmtesystemen waarmee aardwarmte gewonnen wordt en waarvoor in het verleden een winningsvergunning en een omgevingsvergunning zijn afgegeven. Bij deze winningen heeft Staatstoezicht op de Mijnen toezicht gehouden vanuit het oogpunt van veiligheid, schade en milieu. Een groot deel van de vergunninghouders wint al langere tijd aardwarmte zonder dat er een instemmingsbesluit is afgegeven en zonder dat er een winningsplan is opgesteld. Dit was ook in Andijk en Middenmeer het geval. Dit komt doordat de voorwaarden waaraan een winningsplan moet voldoen nog waren opgenomen in de Mijnbouwwet en -regelgeving. Inmiddels zijn de voorwaarden in de wet vastgelegd (kenmerk: DGKE-W/19086831). De vergunninghouders hebben daarom een verzoek ontvangen om een winningsplan aan te leveren bij het ministerie zodat er een ontwerpinstemmingsbesluit kan worden opgesteld. Met het opstellen van de ontwerpinstemmingsbesluiten voor de winningsplannen Andijk, Middenmeer I en II komt er een einde aan de tijdelijke situatie waarbij de aardwarmte werd gewonnen zonder winningsplan.

Waarom is het winnen van aardwarmte nodig?

Voor de afbouw van de vraag naar aardgas moeten kansrijke duurzame alternatieven, zoals aardwarmte, ontwikkeld worden. Aardwarmte heeft de potentie om een belangrijke rol te spelen in de verduurzaming van de warmtevoorziening en daarmee in de transitie naar een CO₂-arme energievoorziening. Aardwarmte in Nederland is een relatief jonge sector, die snel aan het professionaliseren is. Aardwarmte is het winnen van warmte uit water die in de diepe ondergrond is opgeslagen. Bij de winning van aardwarmte gaat het momenteel in Nederland meestal om water dat op 1,5 tot 3 km diepte te vinden is. Uit het opgepompte water wordt de warmte onttrokken waarna het afgekoelde water direct wordt teruggepompt in de andere put. Aardwarmte wordt gewonnen op plekken waar de warmte bovengronds direct gebruikt kan worden.

Waar kon u de stukken inzien?

U kon van 28 januari 2021 tot en met 10 maart 2021 het ontwerpinstemmingsbesluit en de onderliggende stukken inzien op www.mijnbouwvergunningen.nl/andijk.

Vanwege de coronamaatregelen was het alleen mogelijk om op afspraak het dossier fysiek in te zien op het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Voor meer informatie over de terinzagelegging kon u contact opnemen met medewerkers van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

Zienswijzen en reacties

Op het ontwerpinstemmingsbesluit zijn binnen de reactietermijn in totaal 5 zienswijzen binnengekomen (waarvan 5 uniek). De zienswijzen zijn integraal opgenomen in deze inspraakbundel.

U kunt deze inspraakbundel downloaden van <http://www.nlog.nl/opslag-en-winningsplannen-ter-inzage>.

Registratie en verwerking

De ontvangen zienswijzen zijn geregistreerd. Aan de indieners is een ontvangstbevestiging gezonden met daarin een registratienummer. Met de opzoektabel op pagina 9 kan bij het ontvangen registratienummer het bijbehorende zienswijzenummer worden opgezocht.

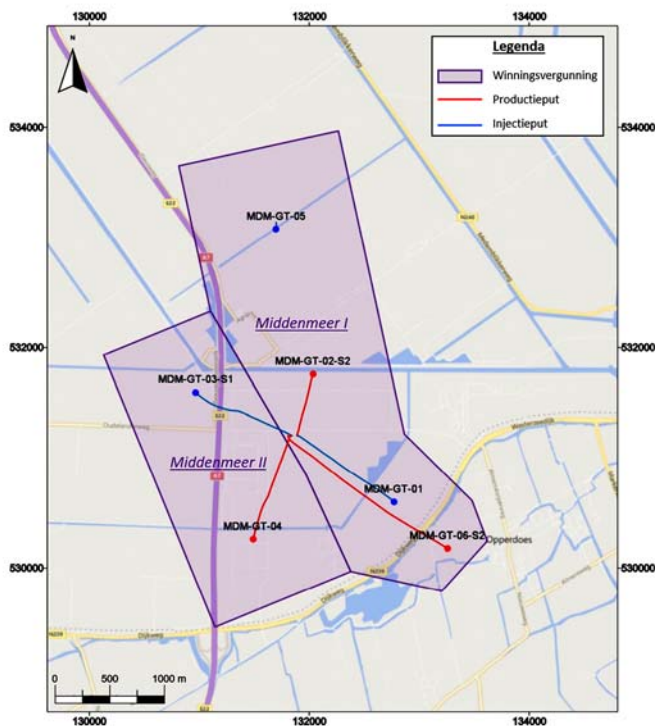
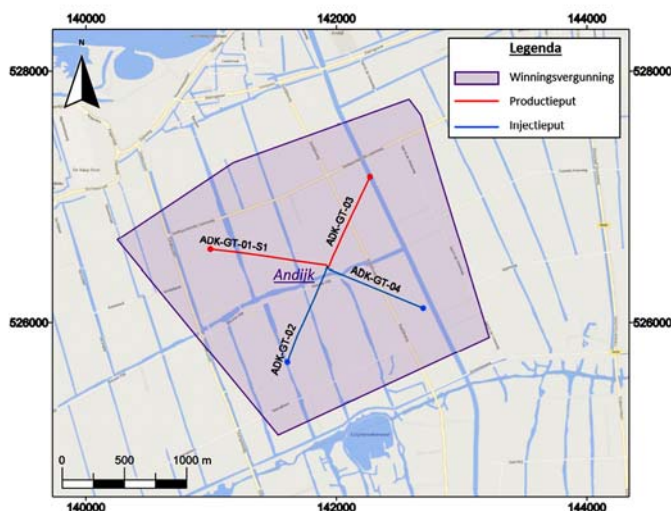
Verdere procedure

Alle zienswijzen en reacties worden betrokken bij de definitieve besluiten. In een Nota van Antwoord wordt opgenomen of en op welke wijze de zienswijzen en reacties in het definitieve besluit zijn verwerkt. Hierop staat beroep open. De publicatie van de definitieve besluiten wordt te zijner tijd aangekondigd in onder andere de Staatscourant en in huis-aan-huisbladen. Ook krijgen alle indieners van een geldige zienswijze persoonlijk een brief van het ministerie ter kennisgeving van de publicatie van het definitieve besluit.

Ontwerpinstemmingsbesluiten winningsplannen Andijk, Middenmeer I en Middenmeer II voor aardwarmte, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Kennisgeving

De Minister van Economische Zaken en Klimaat heeft van ECW Geowarmte I B.V. drie verzoeken ontvangen voor het winnen van aardwarmte (geothermie) in de omgeving van Andijk en Middenmeer. In deze kennisgeving leest u wat het winningsplan inhoudt en hoe u kunt reageren op de ontwerpinstemmingsbesluiten.

De winningsplannen Andijk, Middenmeer I en Middenmeer II

ECW Geowarmte I B.V. (hierna: ECW) heeft de verzoeken tot instemming met de winningsplannen ingediend bij de Minister van Economische Zaken en Klimaat. De winningsplannen betreffen aardwarmtesystemen aan de Nieuwe Dijk in Andijk binnen het gebied van de winningsvergunning Andijk en de Oostlanderweg in Middenmeer binnen het gebied van de winningsvergunning Middenmeer I en II. Geografisch gezien liggen de aardwarmtesystemen in de provincie Noord-Holland, in de gemeenten Medemblik en Hollands Kroon en in het verzorgingsgebied van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.

Winningsplan Andijk

Het winningsplan Andijk beschrijft de winning van aardwarmte vanaf de winningslocatie aan de Nieuwe Dijk in Andijk door ECW. Deze warmte wordt gebruikt door een aantal aanliggende glastuinbouwbedrijven. De warmte wordt gewonnen uit geproduceerd formatiewater door middel van de aardwarmteputten ADK-GT-01, ADK-GT-02, ADK-GT-03 en ADK-GT-04 die reeds in 2017 en 2018 zijn geboord. Sinds 2019 is het aardwarmtesysteem in bedrijf. Met het gerealiseerde doublet voorziet ECW in de warmtevraag van de kassen bij Andijk. De verwachting is voor een termijn van ten minste 35 jaar aardwarmte te kunnen winnen.

Winningsplan Middenmeer I

Het winningsplan Middenmeer I beschrijft de winning van aardwarmte vanaf de winningslocatie aan de Oostlanderweg in Middenmeer door ECW. Deze warmte wordt gebruikt door een aantal aanliggende glastuinbouwbedrijven. De warmte wordt gewonnen uit geproduceerd formatiewater door middel van de aardwarmteputten MDM-GT-01 en MDM-GT-02 die reeds in 2014 zijn geboord. Sinds 2016 is het aardwarmtesysteem in bedrijf. Met het gerealiseerde doublet voorziet ECW in de warmtevraag van de kassen bij Middenmeer.

De verwachting is voor een termijn van ten minste 35 jaar aardwarmte te kunnen winnen.

Winningsplan Middenmeer II

Het winningsplan Middenmeer II beschrijft de winning van aardwarmte vanaf de winningslocatie aan de Oostlanderweg in Middenmeer door ECW. Deze warmte wordt gebruikt door een aantal aanliggende glastuinbouwbedrijven. De warmte wordt gewonnen uit geproduceerd formatiewater door middel van de aardwarmteputten MDM-GT-03 en MDM-GT-04 die reeds in 2013 en 2014 zijn geboord. Sinds 2014 is het aardwarmtesysteem in bedrijf. Met het gerealiseerde doublet voorziet ECW in de warmtevraag van de kassen bij Middenmeer. De verwachting is voor een termijn van ten minste 35 jaar aardwarmte te kunnen winnen.

Voorgeschiedenis van de huidige situatie

In Nederland is er een twintigtal aardwarmtesystemen waarmee aardwarmte gewonnen wordt en waarvoor in het verleden een winningsvergunning en een omgevingsvergunning zijn afgegeven. Bij deze winningen heeft Staatstoezicht op de Mijnen toezicht gehouden vanuit het oogpunt van veiligheid, schade en milieu. Een groot deel van de vergunninghouders wint al langere tijd aardwarmte zonder dat er een instemmingsbesluit is afgegeven en zonder dat er een winningsplan is opgesteld. Dit was ook in Andijk en Middenmeer het geval. Dit komt doordat de voorwaarden waaraan een winningsplan moet voldoen nog waren opgenomen in de Mijnbouwwet en -regelgeving. Inmiddels zijn de voorwaarden in de wet vastgelegd (kenmerk: DGKE-W/19086831). De vergunninghouders hebben daarom een

verzoek ontvangen om een winningsplan aan te leveren bij het ministerie zodat er een ontwerpinstemmingsbesluit kan worden opgesteld. Met het opstellen van de ontwerpinstemmingsbesluiten voor de winningsplannen Andijk, Middenmeer I en II komt er een einde aan de tijdelijke situatie waarbij de aardwarmte werd gewonnen zonder winningsplan.

Waarom is het winnen van aardwarmte nodig?

Voor de afbouw van de vraag naar aardgas moeten kansrijke duurzame alternatieven, zoals aardwarmte, ontwikkeld worden. Aardwarmte heeft de potentie om een belangrijke rol te spelen in de verduurzaming van de warmtevoorziening en daarmee in de transitie naar een CO₂-arme energievoorziening. Aardwarmte in Nederland is een relatief jonge sector, die snel aan het professionaliseren is. Aardwarmte is het winnen van warmte uit water die in de diepe ondergrond is opgeslagen. Bij de winning van aardwarmte gaat het momenteel in Nederland meestal om water dat op 1,5 tot 3 km

diepte te vinden is. Uit het opgepompte water wordt de warmte onttrokken waarna het afgekoelde water direct wordt teruggepompt in de andere put. Aardwarmte wordt gewonnen op plekken waar de warmte bovengronds direct gebruikt kan worden.

Waar kunt u de stukken inzien?

U kunt van 28 januari 2021 tot en met 10 maart 2021 het ontwerpinstemmingsbesluit en de onderliggende stukken inzien op www.mijnbouwvergunningen.nl/andijk, www.mijnbouwvergunningen.nl/middenmeer en www.nlog.nl/opslag-en-winningsplannen-ter-inzage. Vanwege de coronamaatregelen is het alleen mogelijk om op afspraak het dossier fysiek

in te zien op het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Voor meer informatie over de terinzagelegging kunt u contact opnemen met medewerkers van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Contactgegevens staan onder aan deze kennisgeving.

Uw zienswijze indienen

Vindt u dat er onjuistheden in de ontwerpinstemmingsbesluiten staan of dat uw belangen onvoldoende zijn meegewogen? Dan kunt u van 28 januari 2021 tot en met 10 maart 2021 een zienswijze indienen op een van de ontwerpinstemmingsbesluiten, of meerdere. U kunt hierbij denken aan:

- Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpinstemmingsbesluit?
- Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?
- Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dit toelichten?

U moet in uw zienswijze duidelijk aangeven op welke onderdelen van welk ontwerpinstemmingsbesluit u reageert en uw zienswijze onderbouwen met argumenten. Het is goed om te weten dat alleen personen of instanties die op een ontwerpinstemmingsbesluit een zienswijze hebben ingebracht en belanghebbende in de zin van de wet zijn, later tegen het instemmingsbesluit beroep kunnen instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Hoe kunt u reageren?

U kunt uw zienswijze schriftelijk indienen door een brief te sturen naar:

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Inspraakpunt winningsplan Andijk/Middenmeer I/Middenmeer II
Postbus 142
2270 AC Voorburg

Uw brief kan alleen als zienswijze in behandeling worden genomen als u ondertekent met uw naam en adres. Dit geldt ook voor eventuele medeondertekenaars. Zienswijzen per e-mail worden in deze procedure niet geaccepteerd.

Wat zijn de vervolgstappen?

Alle zienswijzen en reacties worden betrokken bij de definitieve besluiten. In een Nota van Antwoord wordt opgenomen of en op welke wijze de zienswijzen en reacties in het definitieve besluit zijn verwerkt. Hierop staat beroep open. De publicatie van de definitieve besluiten wordt te zijner tijd aangekondigd in onder andere de Staatscourant en in huis-aan-huisbladen. Ook krijgen alle indieners van een geldige zienswijze persoonlijk een brief van het ministerie ter kennisgeving van de publicatie van het definitieve besluit.

Wilt u meer weten?

Kijk op www.allesoveraardwarmte.nl, www.hoewerктаardwarmte.nl, www.geothermie.nl, www.mijnbouwvergunningen.nl/andijk, www.mijnbouwvergunningen.nl/middenmeer en op www.nlog.nl voor meer informatie over aardwarmte in Nederland en over de winningsplannen Andijk en Middenmeer I en II. Voor nadere informatie over de winningsplannen en mondeling inspreken over een onderdeel van het ontwerpinstemmingsbesluit kunt u tijdens kantooruren contact opnemen met de heer M.E. Kuiper, telefoon 070 378 68 14.

Opzoektabel mondelinge, schriftelijke en digitale reacties

In onderstaande tabel kunt u met het registratienummer het nummer van de zienswijzen opzoeken. Door te klikken op uw zienswijzenummer wordt u automatisch doorverwezen naar de zienswijze. De zienswijzen zijn opgenomen vanaf pagina 9.

Zienswijzen op ontwerpinstemmingsbesluiten 'Winningsplan Andijk'

Registratienummer	Zienswijzenummer
AW22-OIB-0001	0001
AW22-OIB-0002	0002
AW22-OIB-0003	0003
AW22-OIB-0004	0004
AW22-OIB-0005	0005

Zienswijzen 0001 tot en met 0005

CoC: Purmerend

Swift
VAT No.:
IBAN

0001

Aan: Ministerie van Economische Zaken en Klimaat:
Inspraakpunt winningsplan Andijk/Middenmeer I/Middenmeer II
Postbus 142, 2270 AC Voorburg

Andijk 5 maart 2021

Zienswijze winningsplan Andijk/Middenmeer I/Middenmeer II

In deze zienswijze reageren wij [redacted] op punt 5.2. en 5.3. van het ontwerp instemmingsbesluit winningsplan Andijk/Middenmeer I/Middenmeer II.

De bedrijfsgebouwen van [redacted] staan in het wingebied en worden dus direct getroffen bij de geringste ongelijke bodemdaling of bodemtrilling van het bebouwde perceel.

Ad 5.2. Bodemdaling

In punt 5.2. van het ontwerp instemmingsbesluit staat een door ECW Geo Andijk B.V. niet onderbouwde verwachte bodemdaling na 33 jaar van ca. 9 mm en een met andere invoerparameters door TNO berekende verwachte bodemdaling van 13 mm. Het verschil tussen de verwachte bodemdaling van ECW en TNO bedraagt 33%. Volgens onze zienswijze houdt dat in dat er niets zinnigs gezegd kan worden over de verwachte bodemdaling en de gevolgen daarvan voor [redacted].

Ad. 5.3. Bodemtrilling

In punt 5.3. van het ontwerp instemmingsbesluit staat dat ECW de risico's op bodemtrilling door de winning van aardwarmte lager inschat dan TNO en SodM. ECW concludeert op basis van de quickscan uit de IF-Qcon leidraad namelijk dat de twee geothermie doubletten (Andijk I en Andijk II), die als één systeem worden aangemerkt, in de laagste risicocategorie voor seismische dreiging vallen, terwijl TNO en SodM voor het gecombineerde systeem uitkomt op de middelste categorie voor seismische dreiging. Volgens onze zienswijze houdt dat in dat er niets zinnigs gezegd kan worden over de verwachte bodemtrillingen en de gevolgen daarvan voor [redacted].

Conclusie:

Het ontwerp-instemmingsbesluit winningsplan Andijk/Middenmeer I/Middenmeer II bevat volgens onze zienswijze onvoldoende onderbouwde verwachtingen waardoor wij in de toekomst getroffen kunnen worden door onverwacht grotere bodemdaling en/of bodemtrillingen.

Gezien de slechte ervaringen met geologische winningen in Groningen willen wij alvorens in te stemmen met het winningsplan bindende garanties op schadevergoedingen in het geval van schade door bodemdaling en/of bodemtrillingen.

Hoogachtend: [redacted]

Blz. 1 van 2

Verzonden : 3 Maart 2021

Mijn kenmerk : EZ19-001

Uw kenmerk :

Aan : Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, inspraakpunt winningsplan Andijk
 Betreft : bezwaarschrift ontwerp-instemmingsbesluit winningsplan Andijk

Geacht Ministerie,

Ik heb een tuinbouwbedrijf in polder Het Grootslag met daarin grondgebonden teelt, buiten en in een kas.

Ik heb uw winningsvergunning en de bijbehorende adviezen doorgelezen. Hierbij heb ik de volgende opmerkingen / bezwaren:

1: watervervuiling en verzilting

SODM stelt in haar rapport "Inspectie putintegriteit geothermie 2020" over de huidige geothermieputten in Nederland : *"De mate van corrosie en erosie is zodanig dat de geplande levensduur van de putten niet kan worden gehaald. Ook verhoogd dit de kans op lekkages. Om deze onwenselijke situatie in de toekomst te voorkomen, moet het putontwerp worden aangepast."*

Hier gaat het nog om een oud putontwerp, met blijkbaar een kans op lekkages.

Het hoogheemraadschap raad aan nader naar het watersysteem te kijken : *"Deze analyse achten wij noodzakelijk om de invloed van eventuele lekkage uit de put of het reservoir op de agrarische bedrijfsvoering en de oppervlaktewaterkwaliteit te duiden"*.

Ik ben het hier mee eens.

Er is overigens nu al voldoende openbare informatie beschikbaar, om te concluderen dat de oppervlaktewaterkwaliteit bedreigd wordt door de putlekkages. En ook door opstuwning van zout grondwater door opwarming door de putten.

Bedenk dat het aardwarmte-water volgens de aanvraag een Chloride-concentratie heeft van 110 duizend mg / liter.

De norm voor het oppervlaktewater is 300 mg / liter ! Zelfs een klein lek in een put vervuult dus al heel veel grondwater en dan via kwel ook het oppervlaktewater.

Bedenk hierbij dat volgens de bij het project afgegeven Kernenergiewet-vergunning het opgepompte water ook radioactieve stoffen bevat : radium-226, radium-228, lood-210 en thorium-228.

Normaal zou een lekkage zich niet ver verspreiden maar een complicatie is dat de provincie Noord-Holland een vergunning heeft afgegeven voor het glastuinbouwgebied voor grootschalig oppompen en injecteren van water in de ondergrond. Het gaat om de volgende hoeveelheden water per jaar :

- oppompen voor beregening : 2,16 miljoen kuub
- injecteren van brijn, 1,15 miljoen kuub
- ondergrondse regenwaterberging : 1,15 miljoen kuub
- energieopslag (WKO) : 141 miljoen kuub

Dit zijn dus enorme hoeveelheden die jaarlijks worden opgepompt en ge-injecteerd.

Duidelijk is dat lekkages uit de put hierdoor over een veel groter gebied verspreid zullen worden, tot ook buiten het glastuinbouwgebied.

2 van 2

Volgens de bij de vergunning van de provincie horende MER wordt het oppompen en injecteren van water gedaan door putten gelijkmatig verdeeld over het hele glastuinbouwgebied.

Vanuit de zorgplicht wil ik graag dat u het grondwater periodiek laat meten : om opstuwning van zout grondwater vast te kunnen stellen, en om snel putlekkages te vinden. In bijv. Duitsland is monitoring van het grondwater een standaard procedure.

De monitoring graag doen volgens rapport "Grondwatermonitoring bij geothermiesystemen" van juni 2020, uit Kennisagenda Aardwarmte". Dus meten DTS en EM, op bijv. 5 meter van de injectieputten, tot de diepte van de geohydrologische basis. En dit zeer regelmatig en gedurende de volledige vergunningslooptijd.

Ik heb belang bij het voorkomen van vervuiling en verzilting van het grondwater omdat dit water via kwel in de sloten (gebruikt voor beregening) en de wortelzone van planten terechtkomt. Verder zal vervuiling van het grondwater toepassing van WKO bemoeilijken.

2 : Bodemdaling en aardbevingen

In uw vergunning, blz. 8, zegt u : "*Bij de beoordeling van het winningsplan wordt gekeken naar de effecten van de bodembeweging ten gevolge van de winning van en injectie van water*".

Blijkbaar wordt dus niet gekeken naar de effecten van de bijbehorende aardgaswinning. Volgens de documenten word er behalve water jaarlijks ook 2,575 miljoen kuub gas gewonnen.

De operator wil 40 jaar pompen, tot 2059, en totaal word er dus $40 \times 2,575$ miljoen = 103 miljoen kuub gas gewonnen. Vergelijkbaar met een klein gasveld, en er moet dan ook extra bodemdaling en extra risico voor aardbevingen verwacht worden die u nu dus niet meerekent.

De minister verwacht dat het systeem in de middelste (dus niet de laagste) categorie voor aardbevingsdreiging komt. De Tcbb ziet een kans op "*enige lichte constructieve schade*".

Volgens het beleid van rijk, provincie, en gemeente zal het glastuinbouwgebied volledig vol worden gebouwd met kassen, schuren en woningen.

Het is van belang voor iedereen in het glastuinbouwgebied, en ook voor iedereen in het omliggende gebied, dat EZK een zo goed mogelijk indicatie geeft voor de verwachte magnitude van eventuele aardbevingen. Hierbij is van belang dat ook het hoogheemraadschap volgens haar advies zich zorgen maakt over haar gebouwen en transportleidingen.

Mijn vraag is dus : neem de 103 miljoen kuub gas ook mee in de berekeningen voor bodemdaling en aardbevingen. En geef daarna een indicatie voor de magnitude van aardbevingen.

Hoogachtend,

3 Maart 2021

Adres :

Bedrijfslocatie :

Middenmeer, 28-2-2021.

Geachte College van Economische Zaken en Klimaat,

Inspiraakpunt Winningsplan Andijk/Middenmeer I/ Middenmeer II.

Wij, de [REDACTED] [REDACTED]

zien grote bezwaren bij de aardwarmte door spontane kwel in het land!

En ook eventuele bodemdaling! En aardbevingen. Die voelen we nu al.

Aan gezien er ook gas mee omhoog komt en dat het niet terug gaat in de grond.

Aangezien wij landerijen aan de [REDACTED] hebben.

Hoogachtend;

[illegible]

Aan het ministerie van Economische Zaken en Klimaat
 Inspraakpunt winningsplan Andijk
 Postbus 142
 2270 Voorburg

Andijk, 8 maart 2021

Betreft: zienswijze op het ontwerpinstemmingsbesluit Andijk

Geachte Minister,

Hierbij maken wij onze zienswijze kenbaar met betrekking tot het winningsplan Andijk.

Aardwarmte wordt door het ministerie gezien als een kansrijk en duurzaam alternatief ter vervanging van aardgas. Wij als omwonenden, zowel privé als zakelijk (agrarisches bedrijf met glastuinbouwcomponent), zien ook de potentie van deze energiebron en staan positief tegenover aardewarmte als bron van duurzame energie. Naast duurzaamheid is veiligheid voor ons als omwonenden enorm belangrijk. Wij vragen u daarom ook zorgvuldig met onze belangen en rechten om te gaan bij de besluitvorming nu, alsook bij eventuele toekomstige gebeurtenissen hieromtrent.

Aan de productie van geothermische energie zijn immers risico's verbonden, zoals milieuschade, grondwatervervuiling en aardbevingen (SodM, 2017)¹. Het is logisch dat wij hier ons zorgen over maken, mede naar aanleiding van de gebleken nadelige effecten voor omwonenden van de gaswinning in Groningen. Bovendien zijn wij voor onze agrarische activiteiten afhankelijk van de beschikbaarheid van kwalitatief goed/zoet grondwater voor het beregenen van de teelten. Als de huidige beschikbaarheid onder druk komt te staan, heeft dit potentieel grote impact op de waarde van bedrijfsopstallen en agrarische gronden. Wij hebben daarom de volgende vragen aan het ministerie:

- Hoe waarborgt het ministerie dat, ondanks bovengenoemde risico's, de negatieve effecten daarvan, zoals maar niet uitsluitend grondwatervervuiling, niet buiten de grenzen van wet- en regelgeving optreden?
- Wordt er op dit moment en in de toekomst periodiek gekeken naar de ontwikkelingen in de ondergrond en het grondwater? Wie is verantwoordelijk voor deze monitoring, en hoe wordt deze uitgevoerd? Op welke manier worden omwonenden daarin betrokken?
- Wie is verantwoordelijk voor het compenseren van omwonenden als bovengenoemde risico's zich toch voordoen, en waar kunnen omwonenden alsdan terecht met een schadeclaim? Kan het ministerie garanderen dat bij verzakking van bebouwing of grondwatervervuiling de omwonenden financieel gecompenseerd worden? Kan de schade bijvoorbeeld door de Nederlandse staat vergoed worden wanneer blijkt dat ECW Geowarmte I B.V. hiertoe niet in staat blijkt?

De belofte van geothermie is tot nu toe niet bereikbaar gebleken voor kleine tuinders zoals wij. Voor ons is de investering te hoog. Ook andere alternatieven voor aardgas blijken voor kleinschalige bedrijven erg lastig. Dit terwijl ook wij graag meedoen in de transitie naar aardgasvrij. Concluderend dat het Rijk een bijdrage van maximaal € 110.221.650,- (RVO)² aan het Geothermie project in Andijk heeft gedaan hebben wij tot slot de volgende vragen:

- Erkent het ministerie de lastige positie van kleinschalige tuinbouwbedrijven met betrekking tot de energietransitie? Wat kan en gaat zij doen om de toegankelijkheid van duurzame energie voor kleinschalige tuinders te waarborgen?
- Is het ministerie bereid om de mogelijkheid te onderzoeken om geothermie vanuit dit project in Andijk bereikbaar te maken voor particulieren (woningen in Andijk of Wervershoof bijvoorbeeld) en kleinverbruikers (omliggende agrarische bedrijven)? Kunt u uw antwoord motiveren, mede in relatie tot de omvangrijke investering met publiek geld die in het project in Andijk gedaan is?

¹ SodM, 2017. Staat van de Sector Geothermie, Staatstoezicht op de Mijnen, via www.sodm.nl/actueel/nieuws/2017/07/13staat-van-de-sector-geothermie-ook-aardwarmte-moet-veilig-gewonnen-worden

² RVO. SDE1679796 Geothermie Warmte, Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, via www.rvo.nl/subsidies-regelingen/projecten/sde1679796-geothermie-warmte

Wij hopen dat onze vragen duidelijk zijn. Wij wachten met belangstelling het antwoord van het ministerie af.

Hoogachtend,
[REDACTED]

Adres:
[REDACTED]

Contactgegevens:
[REDACTED]

Geachte Minister,

Hierbij maken we onze zienswijze kenbaar met betrekking tot het winningsplan Andijk. Wij zitten als bewoners met onze bezittingen ten noorden ,noordwesten van Bestemmingsplan glastuinbouw gebied Het Grootslag daar waar aardwarmte wordt onttrokken. De aardwarmte wordt onttrokken buiten het glastuinbouwgebied en weer terug gepompt in glastuinbouwgebied. Wij worden hierbij benadeeld.

Bij de productie van geothermische energie zijn risico's verbonden zoals milieuschade, grondwater vervuiling en aardbevingen (trillingen).

Het risico van bodemdaling komt hierbij terecht bij omwonenden die geen baat hebben bij dit project.

De vraag is hoe gaat de minister om met de veiligheid van omwonenden.

Kan de ministerie garanderen dat bij verzakking van bebouwing en dergelijke de schade die daaruit voortvloeien worden vergoed wanneer blijkt dat ECW Geowarmte BV hiertoe niet in staat blijkt.

Wordt er bij affakkelen /verbranden van gas ook gemeten welke stoffen meekomen wat schadelijk kan wezen voor milieu en omwonenden?

Graag hier een duidelijk antwoord op.

Wat gebeurt er als de verzakking groter blijkt te zijn dan dat er nu aangegeven is wordt alles direct stilgelegd of hoe gaat men hier mee om.

Wordt grondwater en oppervlakte water regelmatig gemeten waar het onttrokken of geloosd wordt en waar kan men dat inzien.

Mocht in de toekomst blijken dat bepaalde dingen die wij als burgers van Nederland niet konden weten maar wel schade van ondervinden zullen we de vergunning verleners hiervoor aansprakelijk stellen.

Mvg.

